

Zrcadlové dvojice

(Nové knihy 21.10. 1987)

Po S. Řehákovi a B. Ždíhyncovi obohacuje letošní produkci poezie další lékař – čerstvý padesátník Alois Volkman. Jeho čtvrtá sbírka nese slibně sebevědomí název To je věc (Mladá fronta).

A je to skutečně poezie o věcech. Jejich poetizace a zdůvěrňování se vědomě vrací až k Wolkrovi z počátků jeho tvorby. Volkman však tento svět věcí konfrontuje se světem lidským, viděným jak v poloze humorné tak i naléhavě vážné. Proto nacházíme na jedné straně provokující gesta, zlehčování, aforistické průpovídky, na straně druhé vážná zamyšlení, usilující o zobecnění metaforickou zkratkou či přímým vydřením myšlenky. Volkmanova poezie směřuje k detailu, k novým pohledům na věc, k postřehům o člověku naší doby. Nevytváří si vlastní světy, ale glosuje to, co vidí kolem. Volkman však chce postihovat i hlubší souvislosti: na každou věc se dívá z dvou stránek, z pohledů co možná nejkontrastnějších. Tak je každá věc i jev zachycena na dvou stránkách knihy, čímž dochází k postupnému odhalování, nebo naopak konfrontaci obou věcí.

Kontrastem mezi humorným tónem či láskyplným porozuměním a prozaickým konstatováním nepříjemných faktů našeho života jako by ještě zesílila etická naléhavost Volkmanovy výpovědi. Volkman neusiluje o vtipnost, ale nebojí se dát prostor důvtipu. Jako by dozrál k poznání, že nestačí ohromovat nápadem, že je třeba odhalovat souvislosti, přesvědčovat a vyhánět čtenáře z poklidných zápečí dikobrazího či televizního humoru.

Morální apelgfativnost je nejnvýraznějším přínosem Volkmanovy nové sbírky. A poznání, že leckteré své poklesky dokážeme omluvit s rozumem, ale ony už navždy poznamenají naše srdce, protože “srdce nemá čím zapomínat”, by mělo rezonovat i v duších řady našich současníků. To by byla věc...

Petr A. Bílek